

CODEX
JURIS MUNICIPALIS REGNI BOHEMIAE.
TOMUS III.
PRIVILEGIA REGALIIUM CIVITATUM PROVINCIALIUM
ANNORUM 1420-1526.

SBÍRKA PRAMENŮ
P R Á V A M Ě S T S K É H O
KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO.

VYDÁVÁ
HISTORICKÝ SPOLEK V PRAZE.

DÍL III.
PRIVILEGIA KRÁLOVSKÝCH MĚST
VENKOVSKÝCH Z LET 1420—1526.

V PRAZE.
TISKEM NÁRODNÍ SPRÁVY FV DR. EDUARD GRÉGR A SYN.
1948.

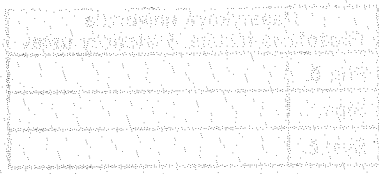
PRIVILEGIA
REGALIIUM CIVITATUM PROVINCIALIUM REGNI BOHEMIAE
ANNORUM 1420-1526.

PRIVILEGIA
KRÁLOVSKÝCH MĚST VENKOVSKÝCH
V KRÁLOVSTVÍ ČESKÉM
Z LET 1420—1526.

POMOCÍ MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ A OSVĚTY
A ČESKÉ AKADEMIE VĚD A UMĚNÍ A NÁKLADEM FONDU
PRO VYDÁVÁNÍ PRAMENŮ PRÁVA MĚSTSKÉHO
KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO

VYDALI

JAROMÍR ČELAKOVSKÝ
GUSTAV FRIEDRICH.

V PRAZE.

TISKEM NÁRODNÍ SPRÁVY FY DR. EDUARD GRÉGR A SYN.

1948.

testimonio litterarum. Datum Prage anno Domini millesimo, quadringentesimo tricesimo septimo, die tertia mensis marcii, regnorum nostrorum anno Hungarie etc. quinquagesimo, Romanorum vigesimo septimo, Bohemie decimo septimo, imperii vero quarto.

[*Na ohbu:*] Ad mandatum domini imperatoris
Caspar Slihk, miles, cancellarius etc.

[*Na rubu:*] R^{ta}.

Orig. pergamen. v archivu města Českého Brodu (N° 12, starší N° 2). Velká pečeť císařská, jež byla druhdy k listině přivěšena, jest nyní utržena a zvláště se chová; vyobrazení její jest u Posse, Die Siegel der deutschen Kaiser II, tab. 17, č. 1 a 2. — Uprostřed listiny dosti hrubě jest vymalován nově udělený znak městský. — V registru cis. Sigmunda z let 1436 a 1437, chovaném v kniž. archivu Roudnickém (zn. VI Fb 19) zapsán jest záznam o tomto privilegiu na str. 53; srov. Čelakovský, O registrech str. 126, č. 47; Altmann č. 11714.

* Čís. 114.

1437, 19. března. V Praze.

Císař Sigmund chtěje znovu vyzdvihnouti Kutnou Horu, největší to klenot a poklad království Českého, potvrzuje smlouvu mezi starými a novými Horníky uzavřenou o postoupení kostela svaté Barbory kněžím pod jednou a o částečné navrácení statků starým Horníkům. Oboje pak Horníky, staré i nové, vysazuje za jednu obec a potvrzuje jim předešlé svobody i práva, všechny dluhy na obci i na lidech zdvihá; též lid horní k právům předešlým navrácuje a slibuje přičiniti se, aby Horníkům byly postoupeny všechny dřívější platy a zboží k obci i záduši.

My Zigmund, z božie milosti Římský císař vždy rozmnožitel říše a Uherský, Český, Dalmacký, Charvatský etc. král. Vyznáváme tímto listem přede všemi, ktož jej uzří anebo čtúce slyšeti budú, že ačkoli z přirozené nám dobroty povinni sme jakžto král příbuzný a dědičný v Čechách ku prospěchu tej koruny a k tomu, jímž by se naši a téhož království poddaní, věrní milí, lepší mohli, ústavně a všelikak vždy patřiti, však mnohem více a pilnějie zavázáni sme k tomu snažnost naši přičiniti, aby to město Hor Kuthny, v němžto největší a najužitečnější poklad a klenot

všeho královstvie jest a záleží, bylo vyzdviženo a dolové zase po tak dávném a všie zemi přieliš škodném zapuščení mohli k užitku toho tak zašlého královstvie býti navedeni a dělání, neb jakož díelo těch hor užitek převeliký a prospěch všemu království přinášie, takéž i mnohem výše zapuščenje jich škody nenabyté nadlech všie zemi mohlo by přivésti. Takž tehdy mnoho na to rad i potazuov jměvše, a lidi nynie v Horách bydlejicie u velikých a mnohých nedostatciech válkami ot drahně předešlých let v Čechách trvalými znamenavše, jiné jsme cesty lepší nevěděli, kudy by to podobnějie mohlo jíti, než navrácením starých Horníkuov, kteřížto hor a doluov jsú svědomi, aby s těmi nynějšími Horníky za jedno jsúe, těch hor vyzdvihati společně sobě radili a pomohli. I přivolavše ku přítomnosti našie obojich Horníkuov, to jest starých i nynějších, žádali sme i radili jim, aby k našemu poctivému a k obecnému všie země i také svému vlastniemu dobrému hlediee v smlúvu spolu podobnú a v jednotu vnikli, že by se nám jinak na ty hory nakládati nehodilo ani která mocí zase jich vyzdvihnúti. A tak oni oboji za jeden člověk se svolivše před námi a obecným sněmem všie země České v Praze, den svatě Doroty,¹ zjevně sú oznámili, že jsú křesťansky se smířili a smluvili, všecko, což se jest kdy napřed v těch záščích a časih pročkoli a kterakžkoli mezi nimi stalo, z srdce pominujíc i konečně sobě a věčně otpúštějicie a slibujicie již ve všech věcech řádných a spravedlivých a zvláše, což by se jich práv a svobod dotýkalo, věrně sobě i upřemně a za jeden člověk radni a pomocni býti. Než toto samo pro lepší vymienili sú, že staří Horníci své kněze u kostela svatě Barbory i s tiem kostelem mají mieti, kteřížto kněžie na svých kázáních žádného z obyvateluov Horských nemají od přijímánie těla božieho pod obojím způsobem vedle compactat rozpakovati, a ti ani druzí také žádných búrú ani ruoznic jednati a činiti nemají, jedno z písma svatého na hřiechy lidské kázati a k lásce, jednotě i svornosti lid obojie strany vésti; pak-li by který z nich kterékoli strany se v čem vytrhl, takový má konšely města Hory a minemeistrem, kteříž nynie jsú nebo ty časy budú, býti naveden až do arcibiskupa budúcieho; též i z světských, ktož by úmluv svrchu i vzezpod psaných v čem nezdržal, má také konšely a minemeistrem podle velikosti viny a zaslúženie bez jiných lidí všelikých výtržkuov tresktán býti. Pak o ty statky starých Horníkuov,

kterěz nynější Horníci držie, mají každý s obú stranú po prieteli vydati, a jestliže by se ti smluviti oč nemohli, tehdy toho slo-
 vútný Jan z Sútice, mincemeistr, aneb jiný, ktož by na témž úřadě
 po něm byl, má býti najvyšší rozdielce, vždy hledě k obojím straně
 vedle milosti; a toho s obú stranú řekli sú i mají poslušni býti.
 Také jestliže by kto z starých Horníkuov od dání lista tohoto
 pořád čtúc do dne a do roka k svému statku se, když by mu to
 bylo oznámeno, nevrátil, ten potom právo své na tom ztratí, a to
 všecko vedle práv a listuov tomu městu od našich předkuov daných
 na obec má spadnutí; žádajíce oboji, abychom k těm a takovým jich
 dobrovolným smlúvám svoliti a je ku právóm, svobodám i listuom
 starodávným navrátiti ráčili milostivě. Protož vidúce v tom obojích
 povolnost a poslušenství, s dobrým rozmyslem a radú naší pro
 vyzdvihenie toho klenota tiem spěšnějšie Horníky oboje a všecky
 svrchu psané již jakžto znova za jednu a jednostajnú obec spo-
 lečně vysazujem, ke všem je právóm jich, svobodám i listóm,
 našimi slavné paměti předky jim z staradávna vysazeným a daným,
 kterýchž jsú do sie chvíle požívali a požívají, navracujíce a těch
 jim i tomu městu mocí naší králevskú v Čechách potvrzujíce tiemto
 listem. Ne[ž] ač by pak i v časech budúcích kterých práv svých
 a svobod se doptati, jichžto nynie pro svú záhubu snad nepama-
 tují neb dojíti nemohú, a je dskami, listmi neb řádným svědomím
 okázali, těch jim také cheme i naši budúci králové Češi mají
 potvrditi milostivě. A nad to nade všecko vždy k tomu hlediee,
 aby měsťané Hor tiem spieše a snázě se stavěti i hory vyzdvihati
 mohli, všecky dluhy minulé a platy světské i duchovnie, křesťan-
 ské i židovské, v Hoře aneb u předměstích Horských, kteříž sú
 koli byli na všie obci aneb na jmenovitých domiech zvláše, zdvihli
 sme a zdviháme, umořili sme i tiemto listem moříme; a to ve
 dsky zemské s radú panskú chcem vložit, když budú otevřieny.
 Také chcem, aby werk grošový neb peněžný dělán byl pro potreby
 těch Hor a firdrunk, a steury aby každý týden byly dávány tak,
 jakož se nám a mincemeistrovi bude zdáti. Též pregéře, mincéře,
 prenary i jiné k jich lónóm a právóm [na]vracujem, kterěz na
 Vlaském dvoře měli sú a mají i budú mieti. A všecky platy
 a sbožie jich i jiných Horníkuov kromě toho, což svrchu psáno
 stojí, propúščieme, a jim mocí svrchu dotčenú dáváme tiemto
 listem i tvrdíme, buď to na svědských^a neb duchovních kterěz jsú

měli na zemi neb na miestech okolních. A též platy i sbožie, kteréž jsú k jich kostelóm neb k špitáli slušely, všecky [jim navra]cujem i tým všem, ktož to držie, postúpiti prikazujem, chtiece toho všeho, což se svrchu píše, radni a pomoeni býti, jakžto král a pán jich milostivý vší snažností. A toho na svědom[ie a potvrze]nie náš ciesařský majestát kázali sme přivésiti k tomuto listu, jenž jest dán u Praze léta od narozenie syna božieho tisícieho čtyřstého třidcátého sedného, ten úterý [před svatým Be]nediktem, let království našich Uherského etc. v padesátém, Římského v sedmém a dvadciém, Českého v sedmnáctém a ciesařstvie ve čtvrtém létě.

[Na ohbu:] Ad mandatum domini imperatoris
Johannes Tussek.

Orig. perg. místy potrháný v archivu m. Kutné Hory (č. 6). Pečeť utřena. Registraturní znamení na rubu schází. Opis vložen do konfirmace kr. Ladislava d. 15. června 1454. Jiný opis obsahuje rukopis XV. století »Transsumpta privilegiorum«, chovaný v témže archivu, na l. 6 za nápisem: »Majestát vydaný starým i novým Horníkuom společně na potvrzení míru jich, na vysazení jich znovu potvrzuje všech starých práv, k nimž jest je JM^t navrátil společně vedle práv mincéřských i pregéřských i jiných úředníkuov dotýkaje.« Po straně připsáno: »Rescissum nova confirmatione.« Dle opisů těch doplněna v závorkách [] místa majestátu, která jsou v originále zničena. — Sternberg, Gesch. d. böhm. Bergwerke I, 2, str. 112 (dle opisu konfirmace kr. Ladislava); Altmann č. 11729. — ^a) tak orig. — ¹) 6. února. — Ve sporech o statky mezi novými a starými Horníky učinil mincmistr Jan ze Soutic 7. května 1454. tuto výpověď: »Ve jméno božie amen. Léta božieho tisícieho čtyřstého padesátého a čtvrtého, v ten úterý před svatým Stanislavem stala se jest přátelská a dobrotivá smlúva a konečné svolenie před panem Janem z Sútice, tehdy mincemaistrem na Horách Kutnách, mezi novými a starými Horníky tudiež na Horách Kutnách o ty statky, o kteréž jsú za císaře Sigmunda, slavné paměti krále Českého, pána svého milostivého, majestátem JM^{ti} a potom i výpovědi ubrmanskú podělení byvše do sie chvíle mezi sebou pro rozličné překážky miesta a konce nemohli mieti, takové, toto a tak, jakož dolejie se vypisuje. Najprvé o domiech v městě i v předměstích takto jest smlúveno a svoleno, že ti a takoví všichni domové, na něž se staří Horníci po dědictví aneb nápadem dědiekým vedle práva městského táhnúce spravedlivost svú k nim pokáží, kteréž jsú noví Horníci po smrti svrchu psaného císaře Sigmunda slavné paměti drželi, v též povaze, jakž jsú ti domové zděláni byli za živnosti císařovy M^{ti}, nákladuov znamenitých na opravu neučinivše na ně, k kterémuž z těch domův dědiec spravedlnost svú hodně provede, má jej sám šacovati, a ten, ktož jej nynie drží, má volenie mieti toho šacunku polovici od dědiec vziati a domu jemu postúpiti, aneb dědiec též polovici dáti a duom dědiecky mieti, a to na roky dole psané. Pak-li jsú kteří z nových Horníkův v tom času